

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4*

THE INTEGRATION OF BUDDHIST PRINCIPLES IN THE
IMPLEMENTATION OF THE EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE
SYSTEM INSIDE THE SCHOOL UNDER NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

บุญเลิศ วีระพรกานต์* และพระครูเขมธรรมโฆสิต

Boonlert Weeraponkan and Phrakhrukhemathammakhosit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahajulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: lert2502@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 และ 2) ประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม วิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 105 คน สัมภาษณ์เชิงโครงสร้างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การสัมพัทธ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ($\bar{X}=4.62$) พิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}= 4.68$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}= 4.68$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืน ($\bar{X}=4.55$)

* Received January 25, 2024; Revised March 16, 2024; Accepted March 17, 2024

2. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความต้องการ ความพึงพอใจที่จะทำ วิริยะ คือ ความเพียร มีความขยันหมั่นเพียรที่จะทำ จิตตะ คือ ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ มีจิตใจจดจ่อในการทำ ทำด้วยความคิด วิมังสา คือ มีความใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ด้วยเหตุด้วยผล ตรวจสอบงานด้วยความรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา, การบูรณาการ, หลักพุทธธรรม

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the conditions of educational quality assurance operations within schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 and 2) apply Buddhist principles in the educational quality assurance operations within schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. This research employed an integrated research method. Data were collected from 105 people by questionnaires, and semi-structured interviews were used to collect the data from five people involved. Data were analyzed using package programs to find frequencies, percentages, averages, and standard deviations. The interviews were analyzed by analytic induction.

The research results found that:

1. Overall, conditions of educational quality assurance operations within educational institutions under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 were at the highest level in all aspects. The overall average for all elements was 4.62. Considering each aspect, both operations under the educational development plan and the preparation of self-evaluation reports had the highest average at 4.68. The lowest average was for developing educational institutions to have sustainable quality (4.5).

2. To apply Buddhist principles in the operation of educational quality assurance within educational institutions under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4, the 4 Iddhipada are the Dhamma principles refer to the path to success. The 4 Iddhipada consists of Chanda (the desire and satisfaction to do something), Viriya (perseverance and diligence in doing), Chitta (the intention to be aware of what one does, concentrating on

doing something or doing with thought), and Vimansa (Considering and thinking with reasons and scrutinizing the work, and improving and correcting the work.

Keywords: Educational quality assurance, Integration, Buddhist principles

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ตามความในหมวดที่ 6 เรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษากล่าวใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563) กระทรวงศึกษาธิการประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กฎกระทรวงดังกล่าวมีสาระสำคัญที่สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยกำกับดูแลสถานศึกษาต้องนำไปดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้พัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามบทบาทหน้าที่ ที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2562) ข้อ 3 ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดแต่ละมาตรฐานมีความแตกต่างกัน การดำเนินการสถานศึกษาจะต้องให้ ครู บุคลากรได้ศึกษา ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และครู บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งองค์กร

การปฏิบัติงานในองค์กรหรือสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมงานจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรัก ความเต็มใจกับงาน ซึ่งหลักพุทธธรรมเป็นหลักที่สำคัญในการร่วมกันปฏิบัติงาน เพราะการทำงานด้วยหลักธรรมะสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานหรือคนทำงาน คือ ผู้ที่ถูกมอบหมายให้ทำงาน จากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งผู้ปฏิบัติงานหรือคนทำงานทุกคน ต่างก็ปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยกันทุกคน ดังนั้น ธรรมะที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงาน คือ อิทธิบาท 4 หมายถึง ธรรมแห่ง ความสำเร็จ สังคหวัตถุ 4 หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวนำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี และเอื้อเฟื้อเกื้อกูลต่อกัน และที่สำคัญเป็นหลักที่ทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จด้วยความเต็มใจ และมีความสุขของคนในองค์กร ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จของงานอย่างมีความสุข

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความสำเร็จเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการจัดการศึกษาและการดำเนินการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
- 2 เพื่อประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และ การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 132 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้เกณฑ์จากตารางของเครซีและมอร์แกน ซึ่งจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 132 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 โรงเรียน โดยผู้ตอบแบบสอบถาม คือ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน หรือครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน หรือครูที่มีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน รวมจำนวน 105 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสัมภาษณ์ (Interview) การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้แก่ โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 1 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ครูหัวหน้าโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ พระภิกษุที่มีคุณวุฒิการศึกษาทางด้านการศึกษา จำนวน 2 รูป รวมจำนวน 5 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 7 ด้าน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยสัมภาษณ์โรงเรียนวิถีพุทธ ในประเด็นการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ครูหัวหน้าโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ พระภิกษุที่มีคุณวุฒิการศึกษาทางด้านการศึกษา นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview questionnaires)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือ
3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือจากรอบเนื้อหาจากนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม อีกทั้งความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี คือ IOC และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ 3 คน
5. เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IOC โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่า IOC สูงกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าน้อยกว่า 0.50 จะนำไปปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อไป
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำแบบสมบูรณ์ ถูกต้อง ต่อไป
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method)
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ ไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริง และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยสัมภาษณ์โรงเรียนวิถิพุทธ ในประเด็นการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำ google Form แบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในโรงเรียนวิถิพุทธที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ครู หัวหน้าโครงการโรงเรียนวิถิพุทธ พระภิกษุที่มีคุณวุฒิการศึกษาทางด้านการศึกษา จำนวน 2 รูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์เนื้อหา สาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการสัมภาษณ์ อาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อสรุปเป็นภาพรวมแล้วนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนา

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลของค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronback) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน	8	7.60
ครูรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน	65	61.90
ครูที่มีส่วนร่วมงานประกันคุณภาพภายใน	32	30.50
รวม	105	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามภาระงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มากที่สุดเป็นครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมา คือ ครูที่มีส่วนร่วมงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 32 คน ร้อยละ 30.50 น้อยที่สุดเป็นหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.65	0.44	มากที่สุด
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.63	0.45	มากที่สุด
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.68	0.44	มากที่สุด
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.59	0.49	มากที่สุด
5. ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.59	0.48	มากที่สุด
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.68	0.50	มากที่สุด
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืน	4.55	0.52	มากที่สุด
8. การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.57	0.51	มากที่สุด
รวม	4.62	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ($\bar{X}=4.62$) พิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.68$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}=4.68$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืน ($\bar{X}=4.55$)

2. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาที่จะขับเคลื่อนไปตามขั้นตอนการดำเนินงาน การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานจะส่งผลดีต่อผู้รับผิดชอบงาน ที่ทำงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา ครูหัวหน้าโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ พระภิกษุที่มีคุณวุฒิการศึกษาทางการศึกษา 2 รูป โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview questionnaires) รวมจำนวน 5 รูป/คน ผลการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักพุทธธรรมที่เหมาะสมกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ อิทธิบาท 4 มีเหตุผลสอดคล้องกัน กล่าวคือเป็นหลักธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความต้องการ ความพึงพอใจที่จะทำ วิริยะ คือ ความเพียร มีความขยันหมั่นเพียรที่จะทำ จิตตะ คือ ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ มีจิตใจจดจ่อในการทำ ทำด้วยความคิดวิมิงสา คือ มีความใคร่ครวญ ไตร่ตรองด้วยเหตุด้วยผล ตรวจสอบงานด้วยความรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งจำแนกเป็นขั้นตอนการดำเนินการ ดำเนินการโดยการบูรณาการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 โดย สร้างความตระหนัก ความสนใจในการศึกษา ความอดุสาหะ การลงมือปฏิบัติ ความเห็นพ้อง การทบทวนตรวจสอบ การใช้ปัญญาไตร่ตรอง การมีส่วนร่วม การวิเคราะห์มีความ สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 โดย สร้างความตระหนัก ความพากเพียร ความเอาใจใส่ มุ่งมั่น รับรู้ การวิเคราะห์ และมีส่วนร่วม การลงมือปฏิบัติ การทบทวนตรวจสอบ ความต่อเนื่อง ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามหลัก อธิปไตย 4 โดย สร้างความตระหนัก การวิเคราะห์ การทบทวนตรวจสอบ การลงมือปฏิบัติ การกำกับติดตาม ประเมินผล สรุปผล การปรับปรุงแก้ไข พัฒนา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ของสถานศึกษา

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามหลัก อธิปไตย 4 โดย สร้างความตระหนัก การตรวจสอบ การพัฒนา การประเมินผล สร้างเครื่องมือ โดยไตร่ตรองรอบคอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประเมินอย่างหลากหลายและการจัดทำรายงาน

5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ตามหลักอธิปไตย 4 โดย สร้างความตระหนัก สร้างเครื่องมือในการการติดตาม ทบทวน สรุปและรายงาน ประเมินความก้าวหน้า ปรับปรุงพัฒนา ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มุ่งมั่น

6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามหลักอธิปไตย 4 โดย สร้างความตระหนัก ความเอาใจใส่ การสรุปรายงานผล ทบทวนตรวจสอบ ด้วยความเต็มใจ ความพากเพียร การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การมีส่วนร่วม ในการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา

7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามหลักอธิปไตย 4 โดย การใคร่ครวญ การคิดวิเคราะห์ การวินิจฉัย การวางแผน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวน เปรียบเทียบ การปรับปรุงพัฒนา ความต่อเนื่อง ตรงความต้องการ สอดคล้องกับบริบทและ นโยบาย ความยั่งยืน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วม ในการ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จากการวิจัย พบว่าสภาพการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ค่าเฉลี่ยรวม ทุกด้าน ($\bar{X}=4.62$) พิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X}=4.68$) และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X}=4.68$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืน ($\bar{X}=4.55$) ทั้งนี้การดำเนินงาน

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะว่าทุกสถานศึกษามีหน้าที่ต้องปฏิบัติและรายงานผล และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษากับด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เพราะว่าสถานศึกษาจะต้องมีแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และดำเนินการตามแผนเมื่อสิ้นปีการศึกษาจะต้องจัดทำรายงานผลส่งต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์ ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสกลนคร พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย 3) สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพของการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของอำเภอ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร 7 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ระบบแบบแผนในกระบวนการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของการประกันคุณภาพภายใน 2) มีมาตรฐานตามหัวข้อ จัดทำปฏิทินออกแบบในการทำแผน เพื่อจัดทำรูปแบบที่ชัดเจน หยิบใช้ได้สะดวก ตามกระบวนการวงจรเดมมิง 3) มีหัวหน้ามาตรฐานติดตามงาน 4) มีรูปแบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบชัดเจน สามารถปฏิบัติได้อย่าง สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนด 5) ดำเนินการทบทวนหลังกิจกรรม (After action review) 6) รายงานผลการดำเนินงานตามหัวข้อ ตามมาตรฐานที่กำหนดใช้ในการประกันคุณภาพภายในและ 7) การนำเสนอรายงานเป็นเชิงประจักษ์ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง (วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์, 2563)

2. การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

จากการวิจัย พบว่า หลักพุทธธรรม ที่เหมาะสมกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ อิทธิบาท 4 มีเหตุผลสอดคล้องกัน กล่าวคือ เป็นหลักธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความต้องการ ความพึงพอใจที่จะทำ วิริยะ คือ ความเพียร มีความขยันหมั่นเพียรที่จะทำ จิตตะ คือ ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ มีจิตใจจดจ่อในการทำ ทำด้วยความคิด วิมังสา คือ มีความใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ด้วยเหตุด้วยผล

ตรวจสอบงานด้วยความรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ บำรุงอโยธสกุล ซึ่งทำการวิจัย เรื่องแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักอิทธิบาท 4 ประยุกต์ใช้กับวงจรคุณภาพ PDCA ในทุกด้าน และส่งเสริมให้บุคลากรนำสู่การปฏิบัติเพื่อผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (ธัญลักษณ์ บำรุงอโยธสกุล, 2563) และสอดคล้องกับ สุทิน ยลทรัพย์ศิริ ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิศวกรรมตามหลักพุทธศาสนา พบว่า แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ประการแรก คือ ฉันทะ แปลว่า การปลุกความรักเป็นเบื้องต้นในงานที่จะทำ ฉันทะ อาจแปลว่า ความพอใจ ก็ได้ ก็คือมีความพอใจและรักในงานที่ทำ หากปราศจากความพอใจในเบื้องต้นแล้วความขวนขวายหรือความเพียรที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จก็เกิดไม่ได้ ประการที่สอง วิริยะ คือ การใช้ความเพียร ซึ่งมีความต่อเนื่องจากข้อแรก คือ ถ้ามีความรักในงานเป็นเบื้องต้นแล้ว คนเราก็จะต้องหาวิธีการที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ ประการที่สาม จิตตะ การเอาใจจดจ่อต่องานที่ทำ จะเป็นตัวช่วยประสานให้ความเพียรนั้นดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ เมื่อการทำงานเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและทำงานด้วยจิตใจที่มั่นคงแน่วแน่งานนั้นก็ประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก ประการที่สี่ วิมังสา การใคร่ครวญ เป็นขั้นตอนของการใช้ปัญญา หลักของวิมังสาจะเป็นตัวย้อนกลับไปพิจารณาใคร่ครวญ ไตรตรอง ตั้งแต่ขั้นตอนของการใช้ฉันทะ การใช้วิริยะ และการใช้จิตตะ เพราะบางครั้งในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจจะมีข้อบกพร่องซึ่งผู้ทำงานอาจจะมองไม่เห็น แต่การใช้วิมังสา จะเป็นตัวย้อนกลับไปมองการทำงานที่ทำได้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงกระบวนการสุดท้าย เพื่อหาข้อบกพร่องของงานจุดเด่นจุดด้อยของงานที่ทำแล้วนำกลับไปสู่กระบวนการปรับปรุง และพัฒนางานต่อไป (สุทิน ยลทรัพย์ศิริ, 2561)

สรุป

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน พิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด

การศึกษา และด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพยั่งยืน

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักพุทธธรรมที่เหมาะสมกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ อิทธิบาท 4 มีเหตุผลสอดคล้องกัน กล่าวคือเป็นหลักธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความต้องการ ความพึงพอใจที่จะทำ วิริยะ คือ ความเพียร มีความขยันหมั่นเพียรที่จะทำ จิตตะ คือ ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ มีจิตใจจดจ่อในการทำ ทำด้วยความคิด วิมังสา คือ มีความใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ด้วยเหตุด้วยผล ตรวจสอบงานด้วยความรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษา ที่นำแนวทางไปใช้ภายในสถานศึกษา จะต้องศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงาน และการบูรณาการกับหลักพุทธธรรมให้เข้าใจ และประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
2. สถานศึกษาที่นำการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำแนวทางไปใช้
3. สถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาควรจัดทำการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของสถานศึกษาตนเองโดยเฉพาะ ตามบริบทการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา นำไปปรับใช้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรมอื่น ๆ
2. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
3. ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- ธนัญก์สีขันธ์ บำรุงอโณทสกุล. (2563). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ในวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนพิเศษ 235 ง หน้า 4. (24 กันยายน 2561).
- วิวัฒน์ น้อยพิทักษ์. (2563). สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2562). แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สุทิน ยลทรัพย์ศิริ. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิศกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.